

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

SENAT

LEGE

**pentru adoptarea unor măsuri necesare punerii în aplicare a Protocolului nr.16 la
Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, adoptat la
Strasbourg, la 2 octombrie 2013 și semnat de România la Strasbourg, la 14 octombrie 2014**

Senatul adoptă prezentul proiect de lege

Art.1.- Prezenta lege stabilește măsurile necesare punerii în aplicare la nivel național a Protocolului nr. 16 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificată prin Legea nr. 30/1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.135 din 31 mai 1994, adoptat la Strasbourg, la 2 octombrie 2013 și semnat de România la Strasbourg, la 14 octombrie 2014.

Art.2.- (1) Înalta Curte de Casație și Justiție poate solicita Curții Europene a Drepturilor Omului emiterea unui aviz consultativ cu privire la chestiuni de principiu privind interpretarea ori aplicarea drepturilor și libertăților din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau din protocoalele la aceasta, în cazul în care apreciază că avizul consultativ este necesar pentru clarificarea unor aspecte ale cauzei în vederea pronunțării hotărârii:

a) în materie civilă, când este investită cu judecarea cauzei în recurs sau, după caz, în procedura sesizării în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept;

b) în materie penală, când este învestită cu judecarea cauzei în primă instanță ori în ultimă instanță în căile ordinare de atac sau, după caz, în procedura sesizării în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

(2) Sesizarea Curții Europene a Drepturilor Omului se face de către Înalta Curte de Casație și Justiție, dacă sunt întrunite condițiile prevăzute la alin.(1), din oficiu sau la cererea unei părți, a persoanei vătămate ori a procurorului, după dezbateri contradictorii. Înalta Curte de Casație și Justiție se pronunță asupra sesizării prin încheiere motivată, care nu este supusă niciunei căi de atac.

(3) Sesizarea este întocmită în limba română și cuprinde cel puțin următoarele elemente:

a) natura și obiectul cauzei, precum și o scurtă prezentare a împrejurărilor de fapt relevante;

b) dreptul intern pertinent;

c) aspecte privind drepturile sau libertățile din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau protocoalele la aceasta, care sunt propuse a fi analizate prin raportare la cauza aflată în curs de soluționare;

d) o prezentare pe scurt a argumentelor părților în proces și, după caz, ale procurorului și ale persoanei vătămate;

e) punctul de vedere al instanței cu privire la aspectele semnalate, dacă este posibil și aceasta apreciază oportun.

(4) Sesizarea întocmită potrivit alin.(3), precum și alte documente solicitate sau transmise în cadrul procedurii se traduc, prin grija și pe cheltuiala Înaltei Curți de Casație și Justiție, în una din limbile oficiale ale Curții Europene a Drepturilor Omului. Sesizarea va fi transmisă Curții Europene a Drepturilor Omului însoțită de această traducere.

(5) Înalta Curte de Casație și Justiție, din oficiu, poate retrage sesizarea oricând în cursul procedurii de emitere a avizului consultativ de pe rolul Curții Europene a Drepturilor Omului, după dezbateri contradictorii, prin încheiere motivată, care nu este supusă niciunei căi de atac.

(6) O nouă sesizare a Curții Europene a Drepturilor Omului pentru rezolvarea aceleiași chestiuni de principiu nu poate fi formulată în cursul aceluiași proces.

(7) Dispozițiile alin.(2) - (6) se aplică în mod corespunzător și în procedura sesizării în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

(8) Înalta Curte de Casație și Justiție poate dispune suspendarea judecării cauzei până la comunicarea de către Agentul guvernamental pentru Curtea Europeană a Drepturilor Omului a avizului consultativ emis de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, tradus în limba română. Asupra suspendării, instanța se pronunță prin încheiere motivată, după dezbateri contradictorii.

(9) În materie civilă, încheierea prevăzută la alin.(8) teza a II-a poate fi atacată, în mod separat, cu recurs la completul de 5 judecători, în termen de 3 zile de la comunicare. În cazul în care încheierea este pronunțată de un complet de 5 judecători, recursul se soluționează de un alt complet de 5 judecători. În cazul respingerii suspendării, de la data pronunțării încheierii de respingere și până la data împlinirii termenului de recurs sau, după caz, până la soluționarea recursului formulat împotriva acestei încheieri nu se va face niciun act de procedură în cauză. Recursul se soluționează de urgență.

(10) În materie penală, încheierea prevăzută la alin.(8) teza a II-a poate fi atacată separat cu contestație la completul de 5 judecători. În cazul în care încheierea este pronunțată de un complet de 5 judecători, contestația se soluționează de un alt complet de 5 judecători. Dacă instanța nu dispune suspendarea judecării cauzei, până la împlinirea termenului de exercitare a contestației sau, după caz, până la soluționarea acesteia, în cauză nu se va îndeplini niciun act de procedură. Contestația se soluționează de urgență. Dispozițiile art.425¹ din Legea nr.135/2010 privind Codul de procedură penală, cu modificările și completările ulterioare, rămân aplicabile.

(11) Până la comunicarea de către Agentul guvernamental pentru Curtea Europeană a Drepturilor Omului a avizului consultativ emis de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, tradus în limba română, se suspendă de drept judecarea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept. Încheierea de sesizare a Curții Europene a Drepturilor Omului se publică, de îndată, pe pagina de internet a Înaltei Curți de Casație și Justiție, alături de încheierea de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

(12) Judecarea cauzei suspendate potrivit prevederilor alin.(8) - (10) sau, după caz, alin.(11) se reia din oficiu după comunicarea de către Agentul guvernamental pentru Curtea Europeană a Drepturilor Omului a avizului consultativ emis de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, tradus în limba română. În cazul prevăzut la alin.(5), judecarea cauzei se reia din oficiu după retragerea sesizării.

(13) În cauzele penale, cursul termenului prescripției răspunderii penale este suspendat pe perioada suspendării judecării cauzei dispuse de Înalta Curte de Casație și Justiție în condițiile alin. (8).

Art.3.- (1) În exercitarea competențelor prevăzute la art.146 lit.d) și k) din Constituția României, republicată, Curtea Constituțională, din oficiu, poate solicita Curții Europene a Drepturilor Omului să emită un aviz consultativ cu privire la chestiuni de principiu privind interpretarea ori aplicarea drepturilor și libertăților din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau din protocoalele la aceasta, ridicate într-o cauză aflată pe rolul său, în cazul în care apreciază că avizul consultativ este necesar pentru soluționarea acesteia.

(2) Sesizarea se face după dezbateri contradictorii, prin încheiere motivată.

(3) Soluționarea cauzei în fața Curții Constituționale se suspendă de drept până la comunicarea de către Agentul guvernamental pentru Curtea Europeană a Drepturilor Omului a avizului consultativ emis de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, tradus în limba română.

(4) Prevederile art.2 alin.(3) și (5), precum și ale art.5 alin.(1) se aplică în mod corespunzător.

Art.4.- Avizul consultativ al Curții Europene a Drepturilor Omului prevăzut la art.2 alin.(1) și art.3 alin.(1) nu este obligatoriu pentru instanța națională.

Art.5.- (1) Traducerea în limba română a avizelor consultative, solicitate de instanțele române, este asigurată de Agentul guvernamental pentru Curtea Europeană a Drepturilor Omului, prin intermediul Institutului European din România sau prin recurgerea la servicii specializate pentru efectuarea traducerii din limbile oficiale ale Curții Europene a Drepturilor Omului, în condițiile legii.

(2) După comunicarea avizului consultativ de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului, Agentul guvernamental pentru Curtea Europeană a Drepturilor Omului va solicita, de îndată, Înaltei Curți de Casație și Justiție să îl înștiințeze în termen scurt dacă a fost soluționată cauza în care a fost solicitată emiterea avizului.

(3) Dacă a fost soluționată cauza, termenul pentru realizarea traducerii este de 3 luni de la primirea, de către Agentul guvernamental pentru Curtea Europeană a Drepturilor Omului, a răspunsului instanței potrivit prevederilor alin.(2).

(4) Dacă nu a fost soluționată cauza, termenul pentru realizarea traducerii este de 45 de zile de la primirea răspunsului instanței potrivit prevederilor alin.(2). Agentul guvernamental comunică, de îndată, instanței avizul consultativ tradus în limba română.

(5) În cazul avizului consultativ solicitat de Curtea Constituțională sau de Înalta Curte de Casație și Justiție, în procedura sesizării în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, termenul pentru realizarea traducerii este de 45 de zile de la comunicarea avizului de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului.

(6) Traducerea în limba română a avizului consultativ solicitat de instanța română se publică, în mod gratuit, în Monitorul Oficial al României, Partea I. Agentul guvernamental pentru Curtea Europeană a Drepturilor Omului inițiază demersurile pentru publicare în termen de 10 zile de la data primirii textului traducerii.

Art.6.- Sesizarea Curții Europene a Drepturilor Omului în vederea emiterii unui aviz consultativ nu împiedică formularea ulterioară a unei cereri individuale în fața Curții Europene a Drepturilor Omului în legătură cu aceeași cauză.

Art.7.- Legea nr.134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.247 din 10 aprilie 2015, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 509 alineatul (1), după punctul (10) se introduce un nou punct, pct.10¹, cu următorul cuprins:

„10¹. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a pronunțat în cauză un aviz consultativ asupra unei chestiuni de principiu privind interpretarea sau aplicarea unor drepturi și libertăți prevăzute de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau de protocoalele adiționale la această convenție, care are o înrăurire hotărâtoare asupra hotărârii, dacă aceasta a fost pronunțată anterior comunicării de către Agentul guvernamental pentru Curtea Europeană a Drepturilor Omului a avizului consultativ, tradus în limba română;”

2. La articolul 511, alineatul (3) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(3) Pentru motivele prevăzute la art.509 alin.(1) pct.10, 10¹ și 11, termenul este de 3 luni de la data publicării hotărârii sau, după caz, a avizului consultativ al Curții Europene a Drepturilor Omului tradus în limba română, respectiv a deciziei Curții Constituționale, în Monitorul Oficial al României, Partea I.”

Art.8.- Legea nr.135/2010 privind Codul de procedură penală, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.486 din 15 iulie 2010, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Denumirea marginală a articolului 465 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Revizuirea în cazul hotărârilor și avizelor Curții Europene a Drepturilor Omului”

2. La articolul 465, după alineatul (1) se introduce un nou alineat, alin.(1¹), cu următorul cuprins:

„(1¹) Hotărârea definitivă pronunțată în cauza în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a emis un aviz consultativ poate fi supusă revizuirii, dacă sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

a) hotărârea definitivă a fost pronunțată anterior comunicării de către Agentul guvernamental pentru Curtea Europeană a Drepturilor Omului a avizului consultativ, tradus în limba română;

b) contrarietatea dintre interpretarea din hotărârea definitivă și cea stabilită prin aviz generează o încălcare a drepturilor sau libertăților fundamentale și vreuna dintre consecințele grave ale încălcării Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și a protocoalelor adiționale la aceasta continuă să se producă și nu poate fi remediată decât prin revizuirea hotărârii pronunțate.”

3. La articolul 465, după alineatul (4) se introduce un nou alineat, alin.(4¹), cu următorul cuprins:

„(4¹) Cererea de revizuire, formulată potrivit alin.(1¹) se poate face cel mai târziu în termen de 3 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, a avizului emis de Curtea Europeană a Drepturilor Omului.”

Art.9.- La articolul 4 din Ordonanța Guvernului nr.94/1999 privind participarea României la procedurile în fața Curții Europene a Drepturilor Omului și a Comitetului Miniștrilor ale Consiliului Europei și exercitarea dreptului de regres al statului în urma hotărârilor și convențiilor de rezolvare pe cale amiabilă, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.424 din 31 august 1999, aprobată cu modificări prin Legea nr.87/2001, cu modificările și completările ulterioare, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alin.(3), cu următorul cuprins:

„(3) Agentul guvernamental poate prezenta observații scrise și poate lua parte la audieri în procedurile de aviz consultativ inițiate de o instanță română, cu aprobarea ministrului afacerilor externe, după consultarea autorităților interne cu competențe în domeniul vizat de cererea de aviz.”

Art.10.- În termen de 30 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi, Hotărârea Guvernului nr.868/2003 privind organizarea și funcționarea Agentului guvernamental pentru Curtea Europeană a Drepturilor Omului, cu modificările ulterioare, se va modifica în vederea asigurării numărului corespunzător de posturi al Ministerului Afacerilor Externe, în limitele bugetului aprobat, în scopul pregătirii pentru aplicarea, în limitele competențelor Agentului guvernamental pentru Curtea Europeană a Drepturilor Omului, a dispozițiilor art.2 - 6 din prezenta lege.

Art.11.- Prevederile prezentei legi se aplică și proceselor și executărilor silite în curs la data intrării în vigoare a prezentei legi.

Art.12.- Prezenta lege intră în vigoare la data intrării în vigoare, pentru România, a Protocolului nr.16 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Acest proiect de lege a fost adoptat de Senat în ședința din 16 mai 2022, cu respectarea prevederilor articolului 76 alineatul (1) din Constituția României, republicată.

PREȘEDINTELE SENATULUI

Florin-Vasile Cițu